Súd:	Okresný súd Brezno
Spisová značka:	2C/61/2010
Identifikačné číslo súdneho spisu:	6310202152
Dátum vydania rozhodnutia:	05. 02. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Jozef Zlocha
ECLI:	ECLI:SK:OSBR:2014:6310202152.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Brezno, sudcom JUDr. Jozefom Zlochom, v právnej veci žalobcov v rade 1/ B. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom U., Q. XX/XX, právne zastúpenej JUDr. Petrom Víznerom, advokátom so sídlom AK Banská Bystrica, Skuteckého 12, 2/ mal. B. L., nar. X.X.XXXX, bytom U., Q. XX/XX a 3/ mal. R. L., nar. XX.X.XXXX, bytom U., Q. XX/XX, mal. žalobcovia v rade 1/ a v rade 2/ zastúpení zákonnou zástupkyňou B. L. proti žalovaným 1/ S. C., nar. X.X.XXXX, bytom F., A. XXX/X, právne zastúpenej JUDr. Dianou Messingerovou, advokátkou so sídlom AK Banská Bystrica, Horná Strieborná 4 a 2/ Kooperativa poisťovňa a.s., Vienna Insurance Group, IČO: 00 585 441, so sídlom Bratislava, Štefanovičova 4, o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy, takto

r o z h o d o l :

I. Žalovaní v rade 1/ a v rade 2/ sú p o v i n n í zaplatiť žalobkyni v rade 1/ z titulu nemajetkovej ujmy sumu 33.500,- Eur, v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého zo žalovaných.

II. V prevyšujúcej časti súd žalobu žalobkyne v rade 1/ z a m i e t a.

III. Žalovaní v rade 1/ a v rade 2/ sú p o v i n n í zaplatiť žalobkyni v rade 2/ z titulu nemajetkovej ujmy sumu 33.500,- Eur, v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého zo žalovaných.

IV. Žalovaní v rade 1/ a v rade 2/ sú p o v i n n í zaplatiť žalobcovi v rade 3/ z titulu nemajetkovej ujmy sumu 33.500,- Eur, v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého zo žalovaných.

V. Žalovaní sú p o v i n n í nahradiť žalobkyni v rade 1/ trovy konania spočívajúce v trovách právneho zastúpenia vo výške 1.061,23 Eur, na účet právneho zástupcu, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého zo žalovaných.

VI. Žalovaní sú p o v i n n í nahradiť štátu trovy konania, ktoré platil, spočívajúce v priznanom znalečnom vo výške 777,06 Eur, na účet Okresného súdu Brezno, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého zo žalovaných.

VII. Žalovaní sú p o v i n n í zaplatiť súdny poplatok vo výške 3.213,- Eur, na účet Okresného súdu Brezno, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého zo žalovaných.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobcovia v rade 1/ až v rade 3/ žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 18.3.2010 žiadali, aby súd z titulu ochrany osobnosti a náhrady nemajetkovej ujmy zaviazal žalovaných k zaplateniu sumy 66.500,- Eur žalobkyni v rade 1/ a žalobcom v rade 2/ a 3/ k zaplateniu sumy 33.500,-Eur a k náhrade trov konania.

Právnym základom podanej žaloby je skutočnosť, že žalovaná v rade 1/ dňa 20.3.2008 zavinila dopravnú nehodu, pri ktorej R. L., manžel žalobkyne v rade 1/ a otec žalobcov v rade 2/ a v rade 3/ utrpel smrteľné zranenie, ktorému na mieste podľahol. Žalovaná v rade 1/ bola zo spáchania prečinu usmrtenia uznaná za vinnú rozsudkom Okresného súdu Brezno č.k. 4T/29/08-436 zo dňa 12.11.2008. Vlastné nároky žalobcov na náhradu škody boli uspokojené zo strany žalovaného v rade 2/. V rámci žaloby na ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy žalobcovia vychádzali zo skutočnosti, že pri dopravnej nehode zahynul manžel a otec žalobcov, ktorý bol živiteľom rodiny a s ktorým spolu tvorili ucelenú rodinu. Nebohý manžel bol žalobkyni v rade 1/ morálnou, citovou a aj fyzickou oporou v ich spoločnom živote; pre maloletých žalobcov v rade 2/ a v rade 3/ nebohý otec predstavoval potrebnú morálnu a osobnostnú autoritu, jeho osobná prítomnosť v rodine bola pre duševný, telesný, citový a mravný vývoj nezameniteľná. Žalovaná v rade 1/ neoprávneným konaním citeľne a nezvrátiteľne zasiahla do práva na súkromný a rodinný život žalobcov. Žalobkyňa v rade 1/ s manželom uzavrela manželstvo XX.XX.XXXX, z ktorého manželstva sa im narodili dve maloleté deti, žalobcovia v rade 2/ a v rade 3/. Spoločne mali vybudovanú určitú životnú úroveň udržiavanú tým, že zosnulý manžel bol zamestnaný, postupne si zadovážili vlastné bývanie, avšak zaťažené hypotékou. Po smrti manžela žalobkyne v rade 1/ ostali viaceré záväzky z úverov, ktoré ona po smrti manžela má veľké problémy splácať a do tejto situácie sa rodina dostala len v dôsledku tragického úmrtia manžela, zavineného žalovanou v rade 1/. Zosnulý manžel a otec sa celkove dobre staral o rodinu a o deti, ktoré mal rád a oni zase jeho; zo vzniknutého nepriaznivého stavu majú žalobcovia sústavnú psychickú traumu, stratu najbližšieho príbuzného pociťujú ako ťažký zásah do ich rodinného a súkromného života, s ktorým sa doposiaľ nedokázali vyrovnať a ktorý na ich zdravotnej stránke zanechal aj psychické následky. Žalobcovia sa v dôsledku straty živiteľa rodiny dostali aj do veľmi zlej finančnej situácie.

Žalobcovia v žalobe poukázali na to, že vzhľadom na tragický zásah do ich kompletnej rodiny a zmarenie ich práva na súkromný a rodinný život s vyvoleným manželom a prirodzeným otcom, ktorú ujmu budú prakticky pociťovať celý život, nepovažujú samotné odsúdenie žalovanej v rade 1/ za postačujúce a preto sa domáhajú náhrady nemajetkovej ujmy. Poukázali na to, že právna úprava nestanovuje medze výšky zadosťučinenia; náhradu nemajetkovej ujmy uplatňujú vo výške 66.500,- Eur resp. 33.500,- Eur so zreteľom na skutočnosť, že pociťujú nenahraditeľnú stratu svojho najbližšieho príbuzného; ak by ich otec a manžel žil, boli by určite na inej spoločenskej úrovni, resp. so zreteľom na jeho finančný prínos pre rodinu, ak by žil. Pokiaľ ide o pasívnu vecnú legitimáciu vo vzťahu k žalovanej rade 1/ žalobcovia poukázali na ustanovenie § 13 ods.2 Občianskeho zákonníka ako nárok voči osobe, ktorá spôsobila neoprávnený zásah do ich osobnosti a preto priamo zodpovedá za náhradu nemajetkovej ujmy. Pokiaľ ide o žalovaného v rade 2/ žalobcovia majú zato, že voči tomuto majú priamy nárok podľa § 15 zákona č.381/2001 Z.z., nakoľko žalovaný v rade 2/ z titulu uzavretej poistnej zmluvy o povinnom zmluvnom poistení doteraz likvidoval žalobcom a ostatným poškodeným všetky vzniknuté náhrady a ujmy.

Žalovaná v rade 1/ v písomnom vyjadrení poukázala na skutočnosť, že dňa 5.8.2010 bola podmienečne prepustená z výkonu trestu odňatia slobody a je evidovaná na úrade práce ako uchádzač o zamestnanie. Je si vedomá svojho činu, chápe aj žalobu, avšak požadovaná suma je na jej pomery príliš vysoká. Za súčasného stavu nie je schopná zaplatiť žalobcom požadovanú finančnú ujmu. Pokiaľ ide o skutok žalovaná uviedla, že svoj čin úprimne ľutuje a uvedomuje si, že žiadne ospravedlnenie ani žiadne finančné odškodnenie nevráti životy a nezabudnú na tú hrôzostrašnú udalosť, ktorú má aj ona sama dennodenne pred očami.

Žalovaný v rade 2/ v písomnom vyjadrení vzniesol námietku pasívnej legitimácie a žiadal konanie voči nemu zastaviť a žalobu v celom rozsahu zamietnuť. Vzniesol námietku miestnej nepríslušnosti Okresného súdu Brezno, má zato, že všeobecným súdom žalovaného v rade 2/ je Okresný súd Bratislava I, nakoľko žaloba smeruje voči spoločnosti, ktorá má sídlo v pôsobnosti Okresného súdu Bratislava I. Pokiaľ ide o uplatnený nárok, tento je nárokom na ochranu osobnostných práv podľa § 13 Občianskeho zákonníka. Je nesporné, že ide o zásah do práva na ochranu osobnosti, kde zodpovedá vždy priamy pôvodca zásahu, to znamená žalovaný v rade 1/ (vodič motorového vozidla), a to na základe zavinenia. Žalovaný v rade 2/ neporušil žiadnu povinnosť uloženú zákonom, a teda podľa neho nemôže byť zodpovedným podľa § 420 Občianskeho zákonníka, a teda nemôže byť ani pasívne legitimovaným

v danom spore. Žalovaný v rade 2/ poukázal na ustanovenie § 4 ods.2 Zákona č.381/2001 Z.z. a právo poisteného z poistenia, medzi ktoré nárok na nemajetkovú ujmu nepatrí. Žalovaný v rade 2/ poukázal na skutočnosť, že za žalovanú v rade 1/ uhradil žalobkyni náklady na pohreb a náklady na pomník v celkovej sume 2.042,79 Eur, čím zaplatil za žalovanú v rade 1/ uplatnené a preukázané nároky.

Právny zástupca žalobkyne v rade 1/ na pojednávaniach zotrval na podanej žalobe, žiadal zaviazať na zaplatenie žalovaných súm. Uviedol, že návrh je podaný podľa § 11 Občianskeho zákonníka, z osobnostných práv ide o právo na súkromie a právo na rodinný život, ktorý bol vo vzťahu k žalobkyni v rade 1/ vážnym spôsobom narušený. Pasívnu legitimáciu žalovanej v rade 1/ vyvodzuje z trestnoprávneho rozhodnutia, kedy žalovaná v rade 1/ bola uznaná za vinnú. Má zato, že nie je spor o tom, že žalovaná v rade 1/ zodpovedá za škodu, ako aj za nemajetkovú ujmu uplatnenú v konaní. Vo vzťahu k pasívnej legitimácii žalovaného v rade 2/ právny zástupca zdôraznil, že má vedomosť aj o iných konaniach, v ktorých žalovaným je aj zákonná poisťovňa; podanou žalobou sa žalobkyňa pripojila k spoločenskému tlaku, aby aj v Slovenskej republike bola prijatá zákonná úprava, inak často nie je možné nemajetkovú ujmu uhrádzať. V čase prvého pojednávania sa právny zástupca žalobkyne v rade 1/ vyjadril, že súd zrejme nemá zákonnú úpravu na zaviazanie aj žalovaného v rade 2/. Pokiaľ ide o výšku nemajetkovej ujmy, právny zástupca poukázal na to, že táto závisí od okolnosti a závažnosti ujmy; v konkrétnom prípade došlo k maximálnej závažnosti ujmy, nakoľko došlo k úmrtiu manžela žalobkyne v rade 1/. V rodine žalobkyne v rade 1/ došlo po smrti manžela k veľmi vážnej situácii vrátane ekonomickej situácie.

Žalobkyňa v rade 1/ sa ako zákonná zástupkyňa žalobcov v rade 2/ a v rade 3/ pripojila k prednesu právneho zástupcu. V rámci svojho výsluchu uviedla, že zosnulý manžel bol živiteľom rodiny, staral sa o spoločné maloleté deti. Po dopravnej nehode sa rodina rozpadla, vnikli psychické, zdravotné a finančné problémy. Po smrti manžela je príjem žalobkyne v rade 1/ malý, rodine hrozí, že prídu o všetko; spláca len hypotekárny úver, iné dlžoby splácať nemôže; prebiehajú exekúcie. Finančné odškodnenie jej manžela nevráti, nič jej ho nenahradí, ale život sa možno stane o niečo krajší. Má zdravotné problémy, najmä psychické, lieči sa v psychiatrickej ambulancii, v súčasnosti je stav ustálený, po smrti manžela chodila do ambulancie 3-4x mesačne. Mám problémy so štítnou žľazou a problém so srdcom. Pred smrťou manžela problémy nemala. Smrť manžela bola pre ňu šok, rana, takáto udalosť s každým niečo spraví, aj u nej je to v dôsledku úmrtia. Hrozila jej aj hospitalizácia v dôsledku psychických problémov; hospitalizovaná nebola hlavne kvôli deťom, aby sa o ne mal kto postarať. Následky boli aj na deťoch, dcéra mala osem rokov a syn tri roky. Dcéra sa psychicky zrútila, chodievala na psychologické vyšetrenie, zhoršil sa jej prospech v škole a mala aj epileptické záchvaty; bola mimoriadne naviazaná na otca. Na maloletom synovi udalosť zdravotné problémy nezanechala; dennodenne však rieši, prečo tu ocko nie je, prečo si niečo nemôžu kúpiť. Syn je tým poznačený na celý život, začína byť ustráchaný vo vzťahu k cudzím ľuďom. Ona sama s manželom vychádzala veľmi dobre, bolo to desaťročné bezproblémové manželstvo. Manžel bol zodpovedný, spoľahlivý, postavili si na hypotéku rodinný dom, maličkosti čo sa v manželstve vyskytli neboli podstatné, boli spokojní. Svoje manželstvo považuje za ideálne, boli si vzájomnou oporou. V manželstve bola prevažne doma, chvíľu bola aj zamestnaná, inak sa starala o domácnosť a manžel zarábal. Rodinný život prebiehal tak, že manžel chodieval do roboty, po návrate boli všetci spolu, on od rodiny preč nechodieval, iba ak na šport, hrával aktívne hokej. Ako rodina chodievali spolu na dovolenky na Slovensku. Smrť manžela mala strašné následky, všetko čo si vybudovali bolo zničené, rodina padla na kolená a sama žalobkyňa sa z toho nevie dostať. Manžel jej chýba, momentálne ju nič nezaujíma, život je dennodenné trápenie, jedine sa dokáže starať o deti. V jej živote ide o neskutočnú zmenu, stále si kladie otázky prečo on a prečo oni. Je to v zásade kvôli nezodpovednosti jedného človeka.

Žalovaná v rade 1/ vo veci samej vyjadrila ľútosť, zbaviť sa viny nechce. Zdôraznila, že je evidovaná ako uchádzač o zamestnanie, nemá z čoho uplatnený nárok zaplatiť. V rámci svojho výsluchu uviedla, že si plne uvedomuje, čo sa stalo, ona ale nemá ako žalobcom finančne pomôcť. V minulosti po skončení strednej školy bola zamestnaná, následne po udalosti bola doma, nezamestnaná a potom vo výkone trestu, nepoberá ani dávky, nakoľko je posudzovaná spoločne s rodičmi. Hľadá si prácu, ale nič nenašla. Je nemajetná, vlastní len veci osobnej potreby. Je chorá od narodenia, má choré kĺby, nemôže dlho stáť a denne berie tri krát lieky.

Zástupca žalovaného v rade 2/ počas celého konania zotrval na stanovisku nedostatku pasívnej legitimácie. Za neoprávnený zásah v rámci žaloby o ochranu osobnosti podľa jeho názoru nesie zodpovednosť priamo a výlučne žalovaná. Je pravdou, že na základe poistnej zmluvy uzavretej medzi

žalovaným v rade 2/ a poistníkom L. B. došlo k poistnému plneniu žalobkyni v rade 1/, žalovaný v rade 2/ ale nenesie zodpovednosť podľa § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka. Žalovaný v rade 2/ ako poisťovňa so žalovanou v rade 1/ žiadnu poistnú zmluvu týkajúcu sa povinného zmluvného poistenia uzavretú nemá; pokiaľ ide o zodpovednosť poisťovne vyplývajúcu z poistnej zmluvy ide výlučne o zodpovednosť za škodu a nie za ujmu na osobnostných právach. Má zato, že nositeľom zodpovednosti je ten, kto spôsobil vznik nemajetkovej ujmy; ochrana osobnosti nie je stanovená v rozsahu zodpovednosti poisťovateľa tak ako je stanovená v § 4 ods.2 Zákona o povinnom zmluvnom poistení. Európska a slovenská právna úprava v prípade povinného zmluvného poistenia kryje len náhradu škody. Uplatnený nárok pokiaľ ide o jeho výšku nemá reparačnú povahu ako vyžadujú ustanovenia Občianskeho zákonníka, ale vzhľadom na nemajetnosť žalovanej v rade 1/ má skôr satisfakčnú a likvidačnú povahu. Žiadal žalobu zamietnuť. Poukázal na rozsudky Najvyššieho súd Českej republiky sp.zn. 30 Cdo 999/2007 a 30 Cdo 1051/2005

Svedkyňa J. L., matka zomrelého R. L. a stará matka maloletých žalobcov v rade 2/ a 3/ na pojednávaní zdôraznila svoj príbuzenský vzťah k žalobcom ako aj skutočnosť, že pozná aj žalovanú v rade 1/, ktorú považuje za osobu, ktorá ju pripravila o milujúceho syna. Jej syn R. L. bol šikovný pracovitý človek, ktorý od malička športoval. Aj keď si založil rodinu, celý život žil aj pre šport. Žil pre svoju rodinu, kúpili si starší domček, ktorý svojpomocne opravovali, za pomoci rodiny. Peniaze na to nemali a preto si zobrali hypotéku, ktorú splácali. Jej syn bol šikovný, mal ísť za majstra, keby sa tá udalosť nestala. Svedkyňa uviedla, že aj jej samej sa zrútil svet, bol to jej jediný syn a svet sa zrútil aj jej vnúčatám. Deti za otcom veľmi plačú, mali ho veľmi radi, bol to veľmi dobrý otec. Deti sú rovnako šikovné, chodievali by na krúžky, vnučka na tanečnú a vnuk na hokej, ale nemajú na to financie. Ona sama má 67 rokov, ešte pracuje, aby neveste a vnukom vypomáhala. Ona sama s deťmi neustále rieši otázku, prečo sa to stalo, rieši to s vnukom, ktorý má ocka veľmi rád. Ona keby bola mladšia ona by sa aj zodrala, aby mohla deťom niečo kúpiť, nedokážu im kúpiť všetko čo by potrebovali. Neveste veľa financií z dôchodkov nezostane, boli u nej už aj exekútori. Pokiaľ ide o spôsob manželského spolužitia svedkyňa uviedla, že ak by všetky manželstvá boli také, rozvody by neboli. Jej syn bol starostlivý otec a starostlivý manžel, on s chlapmi na pivo nechodil a vysvetľoval, že má doma ženu a deti a že sa im musí venovať. S manželkou mal dobrý vzťah, svedkyňa u nich hádku nikdy nevidela, aj keď u nich bola prakticky každý deň. Mali svoje starosti, najmä pri rekonštrukcii domu, dokázali sa ale tešiť aj z maličkostí. Teraz je situácia taká, že vstávajú s plačom aj si líhajú s plačom. Stále sa rieši len finančná situácia. Rodina jej syna sa tešila aj z maličkostí, aj banality im prinášali šťastné okamihy, vážili si jeden druhého. Tešili sa z celého svojho života. Rodinu zabezpečoval syn svedkyne, ktorý pracoval na tri zmeny, nevesta sa starala o domácnosť a o rodinu. Syn svedkyne sa jej na svoju manželku nikdy nesťažoval. Vo vzťahu nevesty k jej synovi svedkyňa nemala dôvod jej niečo vyčítať, sama svedkyňa má k svojej neveste dobrý vzťah, myslí si, že táto si ju váži ako svoju matku.

Svedkyňa ďalej uviedla, že keď sa dozvedeli, čo sa stalo, zrútili sa obe s nevestou, deťom až o dva dni povedali, čo sa stalo, až po dvoch dňoch vedeli deťom povedať, že ocko sa už nevráti, že je mŕtvy. Svedkyňa nevedela, koho skôr ratovať, či nevestu, či deti alebo seba. Od vtedy majú psychické problémy všetci, ona sama, nevesta a aj deti. Povaha nevesty sa zmenila, stále niekto v rodine plače. Ku dňu svedeckej výpovede syna ešte nepochovali, nakoľko vnučka to veľmi prežíva a otca nedovolí pochovať. Na neveste sa zmenilo aj to, že má toho veľa na hlave, starosti má stále, prežíva trápenie a prežíva stresy. Často plače, veľa vecí jej ani nechce povedať čo rieši; jej správanie k deťom sa ale nezmenilo, musí deťom nahrádzať lásku za dve osoby. Pred nehodou bola nevesta šťastná, milá a usmiata, život si užívala a radovala sa z neho, dnes je každý deň sprevádzaná smútkom, problémami, nie je to tak, ako keby syn žil, niet dňa bez plaču a veľmi sa jej zmenil život. Je to len bolesť a trápenie. Pokiaľ ide o deti, tieto sú zdravé, živé, ale nemôžu mať to, čo by mali mať. Aj keď sa snažia im dať čo potrebujú, otcova láska k deťom sa vynahradiť nedá. Vzťah otca k deťom bol krásny, deti to čo sa stalo prežívajú veľmi zle, nezaspia bez toho, aby nemali v ruke otcovu fotku. Otec sa deťom venoval po každej stránke, myslí si, že bol skutočným otcom detí, otec s veľkým O, starostlivý. Potom ako sa to stalo s vnučkou chodia k psychologičke, v škole sa jej zhoršil prospech, nevie sa sústrediť, deti sa jej vysmievajú, že nemá otca. Keď má vnučka v škole záchvat, musia ísť do školy pre ňu, učiteľky si nevedia dať rady. Vnuk to prežíva tak, ako to prežívajú chlapi, o všetkom hovorí, že takto by to ocko povedal, takto by to ocko spravil, zobral sa aj namiesto ocka rúbať drevo ako by bol hlavou rodiny. Vnuk to neznáša lepšie ako vnučka, on to znáša ináč. Niekedy plače a hovorí, že mu prišlo tak ľúto za ockom. Vnuk hovorí, že na otca nikdy nezabudne, vždy si ho bude pamätať, chýba mu.

Žalobkyňa v rade 1/ ako zákonná zástupkyňa (matka) maloletých žalobcov v rade 2/ a v rade 3/ žiadala Okresný súd Brezno, aby schválil žalobu matky podanú v mene maloletých detí proti žalovaným v rade 2/ a v rade 3/. Tunajší súd svojím rozsudkom č.k. 8P/87/2010-60 zo dňa 8.6.2010 návrh matky na schválenie právneho úkonu zamietol z dôvodu, že nejde o úkon týkajúci sa nakladania s majetkom maloletých detí, a preto takýto úkon nevyžaduje schválenie súdu.

Rozsudkom Okresného súdu Brezno, č.k. 4T/29/08-436 zo dňa 12.11.2008 bola žalovaná v rade 1/ uznaná za vinnú z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods.1, 2 písm. a) Trestného zákona, nakoľko dňa 20.3.2008 o 16:25 hod po ceste č.I/66 v smere Brezno - Banská Bystrica v uzavretej obci Lopej viedla motorové vozidlo zn. Opel Vectra Caravan, ev.č. BR-XXXBB rýchlosťou viac ako 110km/h, čím porušila ustanovenie § 15 ods.4 Zák. NR SR č.315/1996 Z.z. o premávke na pozemných komunikáciách, v dôsledku čoho v 116.650 kilometri v blízkosti za vyznačeným priechodom pre chodcov v rýchlosti 98-108km/hod v protismernom jazdnom pruhu vozovky ľavou prednou časťou narazila do ľavej prednej časti osobného motorového vozidla Fiat Uno, ev.č. SB-XXXAB vedeného z vedľajšej cesty zo smeru od obce Dolná Lehota P. C. rýchlosťou 8-16 km/h, už zaradeného do svojho jazdného pruhu. Pri dopravnej nehode závažným poraneniam podľahli P. C., R. L. a závažné poranenia utrpel L. N. ako spolujazdec v motorovom vozidle Fiat Uno. Poranenia utrpeli aj spolujazdci v motorovom vozidle Opel Vectra Caravan. Uvedeným konaním žalovaná v rade 1/ inému spôsobila smrť a tento čin spáchala závažnejším spôsobom konania - porušením dôležitej povinnosti. Žalovanej v rade 1/ bol Okresným súdom Brezno uložený trest odňatia slobody vo výmere 24 mesiacov, so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, ako aj trest zákazu činnosti vedenia motorových vozidiel vo výmere 54 mesiacov.

Podľa potvrdenia o poistení zodpovednosti s dobou poistenia zodpovednosti od 27.12.2007 do 26.12.2008 bol držiteľ motorového vozidla L. B., nar. XX.X.XXXX, a to motorového vozidla EČV BR XXXBB poistený u žalovaného v rade 2/. Súčasťou poistnej zmluvy sú všeobecné podmienky poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla č.XXX (ďalej len "Všeobecné poistné podmienky"). Podľa výpisu z inkasného účtu pre poistnú zmluvu XXXXXXXXXX (číslo návrhu XXXXXXXXXX) za obdobie od XX.XX.XXXX-XX.XX.XXXX bolo poistné vo výške 195,68 Eur zaplatené dňa 10.1.2008, poistník L. B.. Podľa oznámenia škodovej udalosti zo dňa 16.2.2009 bola oznámená dopravná nehoda, ktorá sa stala dňa XX.X.XXXX v obci Lopej. Vodičom v čase nehody bola podľa oznámenia žalovaná v rade 1/, držiteľ vozidla a poistený L. B.. Vozidlo, ktorého prevádzkou bola škoda spôsobená, bolo vozidlo Opel Vectra Caravan, EČV BR XXXBB.

Podľa čl.I ods.2 Všeobecných poistných podmienok, poistený má nárok, aby KOOPERATIVA za neho nahradila v rozsahu a vo výške podľa ustanovení Občianskeho zákonníka poškodeným uplatnené a preukázané nároky na náhradu
a) škody na zdraví a nákladov pri usmrtení, vrátane nákladov zdravotnej starostlivosti, dávok nemocenského poistenia a dávok dôchodkového zabezpečenia poskytovaných z dôvodu škody na zdraví alebo usmrtenia spôsobenej prevádzkou motorového vozidla,
b) škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou veci, ak stratila fyzická osoba pri poškodení možnosť ich opatrovať (vecná škoda)
c) účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písmena a), b) a d)
d) ušlého zisku.

KOOPERATIVA poisťovňa a.s. listom zo dňa 10.4.2008 oznámila žalovanej poistné plnenie vo výške 20.930,-Sk ako náhrada nákladov na pohreb v zmysle poistnej udalosti hlásenej dňa 4.4.2008, vznik udalosti 20.3.2008, poistná zmluva XXXXXXXXXX, poistené vozidlo BR XXX BB, poistený L. B.. Podľa oznámenia o poistnom plnení zo dňa 14.7.2009 žalovaný v rade 2/ žalobkyni zaplatil sumu 393,98 Eur ako náklady na náhrobný kameň. Na výzvu súdu žalovaný v rade 2/ potvrdil, že žalobkyni boli v zmysle ustanovenia § 797 ods.3 Občianskeho zákonníka v spojení s ustanovením § 4 zákona č. 381/2001 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uhradená suma 393,98 Eur, a to dňa 14.1.2009 - náklady na náhrobný kameň a suma 1.648,81 Eur dňa 10.4.2008 - náklady na pohreb. Uvedenú skutočnosť písomne potvrdil právny zástupca žalobkyne v rade 1/ s tým zdôraznil, že v dôsledku nemajetkovej ujmy nebolo platené nič.

Podľa Osvedčenia o dedičstve 4D/232/2008; D not 59/2008 zo dňa 2.6.2009 ako dedičia zo zákona v prvej dedičskej skupine po poručiteľovi R. L. prichádzajú jeho manželka, žalobkyňa v rade 1/, žalobcovia v rade 2/ a v rade 3/ - maloleté deti zomrelého, ako aj v tom čase maloletý syn N. L., nar. XX.X.XXXX. Z osvedčenia o dedičstve vyplýva všeobecná hodnota majetku poručiteľa vo výške 26.721,10 Eur, výška dlhov poručiteľa 22.350,39 Eur a čistá hodnota dedičstva 4.370,71 Eur.

R. L. bol v čase svojej smrti zamestnancom obchodnej spoločnosti Železiarne Podbrezová a.s., s výškou priemernej mesačnej mzdy v kalendárnom roku predchádzajúcom dopravnej nehode vo výške 15.140,25 Sk. Podľa pracovného posudku svoju prácu vykonával zodpovedne v zmysle pokynov nadriadených pracovníkov; nebol disciplinárne riešený, bol evidovaný ako bezkonfliktný zamestnanec. Celkové hodnotenie zamestnanca bolo veľmi dobré.

Podľa lekárskej správy zo dňa 17.10.2008 žalobkyňa v rade 1/ je v lekárskej psychiatrickej starostlivosti od leta 2008 s diagnózou adaptačná porucha. Rozhodnutím Sociálnej poisťovne č.XXXXXXXXXX zo dňa 2.6.2008 bol žalobkyni v rade 1/ priznaný vdovský dôchodok vo výške 3.491,-Sk mesačne, od 1.1.2011 bol zvýšený na sumu 136,70 Eur mesačne. Sirotský dôchodok na maloleté deti bol od 1.1.2013 upravený na sumu 91,30 Eur mesačne.

Žalobkyňa v rade 2/ bola podľa lekárskej správy zo dňa 11.7.2008 v sledovaní neurológa pre cephaleu od roku 2007, podľa správy je maloletá žalobkyňa odvtedy precitlivelá, ustráchaná, bojí sa večer zaspávať v tme, prichádza aj v noci za matkou s plačom, veľmi málo je, pochudla, v noci sa niekedy budí, niekedy nevie zaspať. Zhoršila si prospech. Záver ošetrujúceho psychiatra je diagnóza - emočné poruchy so začiatkom špecifickým pre detstvo - iné poruchy emócií v detstve.

Charakteristiku na maloletú dala jej triedna učiteľka, Mgr. Cipciarová, ktorá v charakteristike uviedla, že maloletá žalobkyňa v prospechu dosahuje slabé až nedostačujúce výsledky, čo pravdepodobne značne súvisí s jej medikamenóznou liečbou, ktorá ovplyvňuje jej vnímanie. Stáva sa totiž, že zjavne na hodinách nevníma, jej pozornosť je rozptýlená, všetko čo sa naučí, za krátky čas zabudne. Pamäť má krátkodobú. Bola na vyšetrení v pedagogicko-psychologickej poradni, je klasifikovaná podľa osobitných metodických pokynov. Vyžaduje si individuálny prístup. Je introvert - uzavretá do seba, ťažšie nadväzuje kontakty a priateľstvá. Na všetko reaguje veľmi citlivo, nedokáže zvládať stresové situácie, koná skratovo. Hneď je jej zle a veľakrát sa stane, že je potrebné volať matku. Socializačný proces maloletej žalobkyne je podľa charakteristiky narušený.

Žalobkyňa v rade 1/ vo svojom mene, ako aj v mene maloletých detí žalovanú v rade 1/ písomne žiadala o náhradu nemajetkovej ujmy.

Nakoľko posúdenie veci vyžadovalo odborné znalosti, súd nariadil znalecké dokazovanie, ustanovil znalca v osobe Mgr. Františka Nociara, znalca z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia detí, klinická psychológia dospelých, ktorý vypracoval znalecký posudok č.XX/XXXX, v záveroch ktorého konštatoval nasledovné skutočnosti:
Pokiaľ ide o žalobkyňu v rade 1/ medzi ňou a zosnulým bol dobrý manželský vzťah založený na vzájomnej náklonnosti, láske, spoločnom vedení rodinného života bez zásadných morálnych a kultúrnych rozdielov v hodnotách, prioritách a životných zásadách. Zo strany žalobkyne v rade 1/ išlo o istú závislosť vo vzťahu. Ich spolužitie pravde podobne nebolo poznačené zásadnými konfliktami, či inými prekážkami. Zosnulý manžel žalobkyne v rade 1/ zastával rolu živiteľa a prirodzenej autority v rodine, čo navrhovateľke vyhovovalo, staral sa o deti po stránke výchovy, starostlivosti, rozvíjania záujmov, či budovania vzťahu rodič - dieťa. Na otázku, ako sa prejavuje dopad tragického úmrtia manžela na psychiku žalobkyne v rade 1/ znalec odpovedal, že strata osoby manžela vyvoláva výrazné následky v podobe pocitov smútku, straty. Prežívanie pocitov smútku prehĺbilo prejavy a faktory osobnosti, ktoré sa prejavovali pred tragickou udalosťou v menšej miere alebo sa neprejavovali. Výraznejšie je nestabilita emotivity, výrazné je emočné reagovanie na situácie, rýchle je reagovanie poklesom nálady na záťaž, emočné napätie, pokles je aj v rámci smútku a spomienok. Tieto rozlady majú epizodické trvanie, v čase vyšetrenia sa neobjavujú dlhodobejšie stavy poklesu, ktoré by svedčili pre závažnejšiu depresívnu poruchu. Zvýraznené je zaoberanie sa sebou, svojím psychickým a zdravotným stavom. Racionálna regulácia emočných stavov je nedostatočná. Je pravdepodobné, že stav prežívania straty manžela je výrazným podmieňujúcim prvkom pre zvýraznenie emočnej nestability, táto je však trvalým stavom osobnosti, nie je teda následkom psychotraumy. Z hľadiska priebehu zhoršenia v emočne

afektívnej oblasti následkom straty manžela je zrejmé postupné zlepšovanie stavu. Neustále zaoberanie sa tragickou udalosťou a jej následkami v podobe straty životného partnera a z toho vyplývajúce riešenie existenčných otázok, samostatná starostlivosť o deti, spôsobujú pretrvávanie istej miery prežívania smútku, ktorý nie je adekvátnym spôsobom uvoľňovaný, a tým sa jeho prítomnosť v prežívaní žalobkyne v rade 1/ neprimerane fixuje. Pokiaľ ide o dopad tragického úmrtia manžela na sociálny, morálny, citový a kultúrny život žalobkyne v rade 1/ znalec konštatuje, že manžel zabezpečoval v rodine finančné príjmy, sociálne, športové, kultúrne aktivity, bol činiteľom vo vzťahu k manželke a k deťom, vytváral s nimi primerané vzťahy. Jeho absencia pre pozostalú manželku preto znamená redukciu až stratu týchto náležitostí. Žalobkyňa v rade 1/ sama neprejavuje a nerealizuje dostatočne aktivity, ktorými by mohla aspoň čiastočne nahradiť a zmierniť túto situáciu. Pokiaľ u žalobkyne v rade 1/ bude pretrvávať nevysporiadaný smútok a redukcia popísaných aktivít, môže mať daný stav zhoršujúcu sa tendenciu. Je potrebné rozlišovať medzi samotným úmrtím manžela ako primárnym faktorom pôsobiacim následky a sekundárnymi faktormi, ktorými sú ďalšie fungovanie žalobkyne v rade 1/ a jej možnosti zvládnuť a odvrátiť následky jeho absencie v jej živote a jej aktivitu a pasivitu v tejto oblasti. V čase podania znaleckého posudku sa žalobkyňa k daným veciam stavia prevažne pasívne. Vo vzťahu k ďalším súdom položeným otázkam znalec prizval konzultanta a to MUDr. Zelmana, psychiatra, na základe jeho vyjadrenia znalec konštatuje, že u žalobkyne zistil prejavy úzkostnej depresívnej poruchy mierneho stupňa, toto ochorenie však nemá priamy príčinný súvis s úmrtím manžela, a teda nevzniklo na podklade tejto psychickej traumy. Ochorenie vzniklo už pre touto udalosťou, priebeh liečby však mohol byť zhoršený prežívaním tragickej udalosti a v súčasnosti sa už následky psychotraumatizácie vo forme samostatnej duševnej poruchy neprejavujú. U žalobkyne v rade 1/ už pred dopravnou nehodou bola diagnostikovaná "Iná úzkostná porucha" a bola jej nasadená antidepresívna a anxiolytická liečba pre prejavy strachu, obáv, podráždenia a somatizácie úzkosti. U žalobkyne je zrejmé prežívanie krízy zo straty blízkeho človeka, pričom prežívanie krízy vo všeobecnosti má vždy viaceré fázy, ktorými smútiaci prechádza. Proces ústupu smútku môže mať individuálne dlhé trvanie, pri niekoľkoročnom pretrvávaní, ako je to u žalobkyne v rade 1/ možno konštatovať patologické prežívanie smútku. Znalec má zato, že žalobkyňa v rade 1/ nedostatočne využila možnosti psychiatrickej, prípadne psychoterapeutickej pomoci, ktorá jej mohla pomôcť významnejším spôsobom zmierniť traumatizáciu zo smrti manžela. O tom svedčí nepravidelné, skôr sporadické navštevovanie psychiatrickej ambulancie, prerušovanie a nedostatočne dlhé užívanie psychiatrickej liečby.

Vo vzťahu zomrelého otca k maloletým deťom znalec konštatoval, že tento zastával rolu živiteľa a prirodzenej autority v rodine, staral sa o deti po stránke výchovy, starostlivosti, rozvíjania záujmov, či budovania vzťahu rodič - dieťa. Zabezpečoval maloletým deťom sociálne, športové, či kultúrne aktivity, sprostredkovával im morálne hodnoty a citové zázemie vychádzajúce z ich vzťahu. Podľa záverov znaleckého posudku maloleté deti pravdepodobne pred tragickým úmrtím svojho otca netrpeli žiadnou psychickou poruchou, nie je známe, že by navštevovali pred tým psychológa alebo psychiatra. U maloletých detí sa z teoretického hľadiska môže prejavovať široká škála následkov traumy spôsobenej stratou rodiča, pričom najčastejšími následkami býva prežívanie straty a pocitov beznádeje z toho vyplývajúcich, popieranie reality straty a utiekanie sa k fantazijným predstavám, v ktorých rodič naďalej žije, resp. je len fyzicky vzdialený. Zároveň môže byť prítomná zvýraznená fixácia na druhého rodiča a prílišné citové a vzťahové naviazanie sa na neho. U maloletého R. bolo zistené najmä prežívanie straty ako absencie otcovskej postavy vo svojom živote; u maloletej B. je zrejmá širšia škála následkov, najmä v podobe zvýraznenia emočnej lability, redukcie záujmov a sociálnych aktivít, ale tiež útek k fantazijným a magickým predstavám a prežívaniam stálej prítomnosti zosnulého otca. U maloletej B. sa vplyv na psychický vývoj prejavil prítomnosťou príznakov svedčiacich pre psychickú poruchu, ktorú prizvaná konzultantka z odboru pedopsychiatrie popísala ako emočnú nestabilitu, emočné skresľovanie skutočnosti, narušený sebeobraz, zabrzdenú smútkovú prácu (zastavenie prirodzeného procesu smútku v rámci vysporiadania sa so stratou otca). Pretrvávanie týchto skutočnosti môže mať za následok disharmonický vývin osobnosti dieťaťa, kedy sa najmä v emočnej a citovej oblasti budú prejavovať známky nezrelosti, nedostatočného reagovania a zvládania emócií a citov. Fantazijné prežívanie môže nadobúdať rozmery, ktoré budú brániť adekvátnemu prežívaniu reality, rizikom je nahradenie reality neadekvátnym fantazijným svetom. U maloletého R. sa ako rizikové javí najmä neprítomnosť mužského vzoru, čo môže ovplyvňovať dostatočnú schopnosť a pripravenosť k identifikácii so svojou rolou. V súčasnosti (v čase vypracovania znaleckého posudku) sú maloleté deti ovplyvnené v súvislosti s tragickým úmrtím svojho otca primárne následkami vyplývajúcimi zo straty otca, ale aj sekundárne cez stav a životnú situáciu, ktorá nastala v rodine po tragickej smrti otca. Neprimerané prežívanie smútku matkou maloletých detí, maloletou B., či inými osobami v širšej rodine vytvárajú situáciu,

ktorá samotná naďalej traumatizuje členov rodiny, maloleté deti nevynímajúc. Prizvaná konzultantka u maloletej B. popisuje aktuálnu prítomnosť neúmerne predĺženej adaptačnej poruchy s negatívnym dopadom na vývoj osobnosti s vývojom do depresívnej poruchy správania po úmrtí otca, zvýraznené schizotypové poruchy, závažne narušený priebeh smútkovej práce; u maloletého R. sa známky psychickej poruchy neprejavujú. Pre maloleté dieťa je ale vo všeobecnosti ťažké vyrovnať sa so stratou rodiča v dôsledku tragickej smrti, pretože samotná úroveň vývinu osobnosti dieťaťa nemá dostatočné prostriedky na toto zvládnutie, a to najmä po stránke emočnej, citovej, racionálnej, vôľovej a podobne. Pre zvládnutie vyrovnania sa s touto skutočnosťou je potrebná pomoc dieťaťu dospelými, či už blízkymi osobami alebo poskytnutí odbornej pomoci. Strata rodiča pri primeranom vzťahu sa nikdy nedá úplne vymazať a vysporiadať. Je možné dosiahnuť stav, kedy strata rodiča bude čo najmenej zasahovať do efektívneho a adekvátneho životného fungovania dieťaťa aj vzhľadom k jeho budúcnosti. Na úrovni rodiny bolo a je dôležité vysporiadať sa s traumatizujúcou témou straty blízkej osoby a nesýtiť rodinnú atmosféru obsahmi ukrivdenosti, beznádeje, nepriateľstva voči vinníkovi nehody a podobne. Veľmi významným faktom pri spravovaní smútku za zomrelou osobou je rozlúčka so zosnulým, je to prostriedok psychologického predelu života s blízkou osobou a bez nej. Uchovávanie kremačných pozostatkov otca a fixácia dieťaťa na fakt, že tieto pozostatky nie sú pochované, pôsobí ďalšiu traumatizáciu. Z tohto pohľadu je pre rodinu a dieťa potrebné vykonať túto rozlúčku s otcom a zamerať sa na ďalší život v primeranejšom fungovaní. Pokiaľ ide o následky, tieto môžu na emočnej a citovej úrovni pretrvávať celoživotne, je dôležité dbať na pomoc deťom. Sociálny a kultúrny život je možné ovplyvniť aj aktivitou v tejto oblasti zo strany matky a širšej rodiny. Z hľadiska morálnych hodnôt a citového života je najdôležitejším faktorom a činiteľom v najbližšom čase matka maloletých detí. V prípade potreby je vhodné vyhľadať odbornú psychiatrickú či psychologickú pomoc. Znalec má zato, že u maloletej B. tieto odborné prostriedky neboli využité v potrebnej miere, návštevy pedopsychiatričky nerešpektovali nastavený liečebný režim, maloletá neabsolvovala primeranú psychoterapiu, aká je v tomto prípade potrebná. U maloletých detí následky traumy spôsobenej smrťou otca môžu mať dosah na neuvedomované fungovanie maloletých detí, najmä v oblasti emočnej a citovej a do určitej miery môžu spôsobovať obmedzovanie v ich uplatnení sa v sociálnej oblasti. Väčšie riziko takéhoto vplyvu je u maloletej B.. Práve adekvátnou psychoterapiou sa dá takýmto následkom aspoň čiastočne predísť.

Súd vyslúchol znalca na pojednávaní dňa 15.1.2014; znalec v rámci svojej výpovede zotrval na podanom znaleckom posudku. Zdôraznil, že prizval aj znalca z odboru psychiatrie a pedopsychiatrie; skúmali sa okruhy vzťahových rámcov, následky straty blízkej osoby. Maloletý bol vyšetrený len znalcom aj to v obmedzenom rozsahu, nakoľko jeho matka ako žalobkyňa v rade 1/ bola proti tomu, aby sa realizovalo pedopsychodiagnostické vyšetrenie v plnom rozsahu; bol realizovaný len rozhovor a pozorovanie maloletého žalobcu v rade 3/ v situácii vyšetrenia. U žalobkýň v rade 1/ a v rade 2/ boli použité štandardizované psychologické metódy a to pozorovanie, psychodiagnostické testy projektívne, dotazníkové ako aj diagnostický rozhovor a zhodnotenie údajov. Na pojednávaní znalec charakterizoval pôsobenie straty blízkej osoby zo všeobecného hľadiska ako aj vo vzťahu k jednotlivým žalobcov, pričom u žalobkyne v rade 1/ bolo zistené zhoršenie už pred tým objavených psychických porúch, v priebehu času ale prebiehalo zlepšenie stavu a vymiznutie akútnych príznakov. Problematická situácia bola u maloletej žalobkyne v rade 2/, kde sa prejavovali akútne psychopatologické fenomény, najmä neprebiehalo ustupovanie intenzity smútenia spôsobené aj vonkajším prostredím, nešlo ale o zámernú činnosť. U maloletého žalobcu v rade 3/ proces prebiehal skôr vo všeobecnom zmysle, nakoľko tento spracovával smútenie na úrovni svojho veku. Pokiaľ ide o rodinné vzťahy znalec konštatoval, že tieto boli blízke, dobre fungujúce s dobrým citovým cítením. Znalec na základe znaleckého vyšetrenia vyslovil predpoklad, že u maloletej žalobkyne v rade 2/ môžu pretrvávať psychické problémy a tento stav môže byť dlhodobo fixovaný; u žalobkyne v rade 1/ a maloletého žalobcu v rade 3/ znalec nepredpokladá, že by z dlhodobého hľadiska malo dôjsť k takému obmedzeniu, ktoré by bolo významné a ktoré by znemožňovalo sociálne alebo zdravotné uplatnenie v budúcnosti. Intenzívnosť psychotraumy bola spôsobená aj náhlosťou úmrtia blízkej osoby, v takom prípade záleží na mechanizme osobnosti konkrétneho človeka, ako aj nápomoci jeho okolia, akým spôsobom a za aký čas sa dokáže vysporiadať so stratou tak, aby sa dokázal efektívne uplatniť. Hoci smútok a spomienky pretrvávajú aj celoživotne, nemusia byť prekážkou, aby človek efektívne žil vo všetkých oblastiach, ktoré v bežnom živote prežíva. Pri vynútenej strate (manžela, resp. rodiča) sú následky intenzívnejšie, výraznejšie v negatívnom zmysle ako pri odchode alebo rozchode partnerov. Znalec uviedol, že nie je možné zodpovedne odpovedať na otázku, či prípadný nový vzťah žalobkyne môže kompenzovať ujmu rodiny; záleží to od toho, aký je ten vzťah a akým spôsobom ho prežíva žalobkyňa a jej deti. Vo vzťahu k odstupu času odo dňa vypracovania znaleckého posudku znalec konštatoval, že sa vyjadruje len na základe znaleckého

vyšetrenia; takto zistený stav môže mať dynamický vývoj u všetkých vyšetrených osôb, v prípade potreby vyjadrenia k aktuálnemu stavu by bolo nevyhnutné previesť kontrolné vyšetrenie. V posudku popísal tie následky, ktoré vznikli bezprostredne po udalosti ako reakcia v psychickom stave a bol popísaný priebeh problémov a ich intenzita v priebehu času. Od roku 2008 majú charakter ustupovania intenzity problémov.

Podľa § 105 ods.1 Občianskeho súdneho poriadku platného v čase podania návrhu (v platnom znení), súd skúma miestnu príslušnosť iba podľa § 88. Ak však navrhovateľ vystupuje v rôznych veciach opätovne ako navrhovateľ alebo ak miestnu príslušnosť namieta odporca, súd skúma miestnu príslušnosť aj podľa § 84 až 87. Súd skúma miestnu príslušnosť prv, než začne konať o veci samej. Neskôr ju skúma len na námietku účastníka, ak ju uplatní najneskôr pri prvom úkone, ktorý účastníkovi patrí.

Podľa § 105 ods.2 Občianskeho súdneho poriadku v platnom znení, ak súd podľa odseku 1 zistí, že nie je miestne príslušný, neodkladne postúpi vec príslušnému súdu bez rozhodnutia alebo ju za podmienok uvedených v § 11 ods. 3 predloží Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky; o tomto postúpení súd upovedomí účastníkov.

Podľa § 88 ods.1 písm.o) Občianskeho súdneho poriadku v platnom znení, namiesto všeobecného súdu odporcu je na konanie príslušný súd, v ktorého obvode má žalobca bydlisko, ak ide o konanie vo veciach ochrany osobnosti.

Žalovaný v rade 2/ pri prvom úkone namietol miestnu príslušnosť konajúceho súdu, Okresný súd Brezno považoval za miestne nepríslušný. Za miestne príslušný súd v námietke považoval Okresný súd Bratislava I. V nadväznosti na vyššie citované ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku súd považoval námietku miestnej nepríslušnosti za nedôvodnú, nakoľko žalobcovia v rade 1/-3/ majú bydlisko v obvode Okresného súdu Brezno a namiesto všeobecného súdu odporcu je tak daná miestna príslušnosť súdu, na ktorý bola žaloba podaná. Z uvedeného dôvodu súd po preskúmaní miestnej príslušnosti vo veci riadne konal.

Podľa § 90 Občianskeho súdneho poriadku, účastníkmi konania sú navrhovateľ (žalobca) a odporca (žalovaný) alebo tí, ktorých zákon za účastníkov označuje.

Podľa Čl.19 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena. Každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života. Každý má právo na ochranu pred neoprávneným zhromažďovaním, zverejňovaním alebo iným zneužívaním údajov o svojej osobe.

Podľa § 11 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa § 13 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie. Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

Predmetom ochrany osobnosti v zmysle § 11 Občianskeho zákonníka sú najmä imateriálne hodnoty a stránky osobnosti človeka, pričom jednotlivé predmety ochrany osobnosti v občianskom práve predstavujú práva na ochranu života, zdravia a telesnej integrity, cti a ľudskej dôstojnosti, súkromia, mena a prejavov osobnej povahy. Občianskoprávna ochrana osobnosti nadväzuje na ústavné princípy; Ústava Slovenskej republiky v Čl.14 a nasledujúce zakotvuje základné ľudské práva a slobody. Pokiaľ ide o právo na súkromie, toto zahŕňa širokú oblasť týkajúcu sa súkromného života, intímnej sféry, vnútorného myšlienkového alebo citového života človeka. Týka sa života v rodine, vzťahov k inej osobe s ktorou je v úzkom citovom, priateľskom alebo obdobnom vzťahu. Právne predpisy v tomto zmysle poskytujú ochranu aj právu na súkromie a právu na rodinný život.

Zákon neposkytuje ochranu proti akémukoľvek zásahu do osobnostných práv ale len proti takému zásahu, ktorý je neoprávnený a ktorý je spôsobilý privodiť ujmu fyzickej osobe z hľadiska jej postavenia v spoločnosti. Občianskoprávna ochrana osobnosti je pritom založená na objektívnom zodpovednostnom princípe, z čoho vyplýva, že na vznik zodpovednosti sa nevyžaduje subjektívny predpoklad v podobe zavinenia toho, kto neoprávnený zásah do osobnostného práva vykonal. Pokiaľ by však v dôsledku neoprávneného zásahu vznikla škoda, uplatnenie ďalšieho druhu občianskoprávnej zodpovednosti (zodpovednosť za škodu) je viazané na existenciu zavinenia toho, kto do osobnostného práva zasiahol.

Zo samotnej žaloby a jej odôvodnenia vyplýva, že dotknutým osobnostným právom má byť právo na ochranu súkromia a právo na rodinný život. V dôsledku takto uplatneného nároku sa súd zaoberal otázkou vecnej legitimácie účastníkov konania. Pokiaľ ide o vecnú legitimáciu, či už aktívnu alebo pasívnu, ňou sa vo všeobecnosti v občianskom súdnom konaní rozumie oprávnenie alebo povinnosť účastníkov vyplývajúce z hmotného práva. Vecnú legitimáciu má ten z účastníkov, komu svedčí stav z hmotného práva, teda kto je nositeľom subjektívneho práva (aktívna vecná legitimácia) alebo nositeľom subjektívnej povinnosti vyplývajúcej z hmotného práva (pasívna vecná legitimácia), o ktorých sa v konaní rozhoduje. Vecná legitimácia teda vyjadruje postavenie účastníka konania v hmotnoprávnom vzťahu, ktoré v konečnom dôsledku vedie k úspechu alebo neúspechu v konaní. Vecná legitimácia sa na začiatku konania tvrdí. Súd žalobe môže vyhovieť len vtedy, pokiaľ sa v konaní preukáže, že žalobca žaluje osobu, ktorá je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti.

Vo vzťahu k aktívnej vecnej legitimácii žalobcov súd nemal žiadne pochybnosti; žalobkyňa v rade 1/ bola manželkou a žalobcovia v rade 2/ a 3/ sú deťmi R. L., ktorý v dôsledku dopravnej nehody zavinenej žalovanou v rade 1/ utrpel závažné poranenia, ktorým podľahol. V konaní mal súd preukázané, že žalobkyňa v rade 1/ žila so zosnulým manželom v riadnom, harmonickom a šťastnom manželskom zväzku, v rámci ktorého rodičia riadne zabezpečovali starostlivosť o svoje maloleté deti so zodpovedným prístupom k výchove maloletých detí a ich riadneho a všestranného rozvoja. Ich právo na súkromie a právo na rodinný život bolo narušené, došlo k porušeniu ich osobnostného práva a vzniklo im právo na použitie prostriedkov na ochranu svojej osobnosti tak ako ich ustanovuje Občiansky zákonník v § 13. Zároveň je nepochybné, že k zásahu do osobnostných práv žalobcov došlo v dôsledku protiprávneho konania žalovanej v rade 1/, ktorá dňa 20.3.2008 o 16:25 hod po ceste č.I/66 v smere Brezno - Banská Bystrica v uzavretej obci Lopej viedla motorové vozidlo zn. Opel Vectra Caravan, ev.č. BR-XXXBB rýchlosťou viac ako 110km/h, čím porušila ustanovenie § 15 ods.4 Zák. NR SR č.315/1996 Z.z. o premávke na pozemných komunikáciách, v dôsledku čoho v 116.650 kilometri v blízkosti za vyznačeným priechodom pre chodcov v rýchlosti 98-108km/hod v protismernom jazdnom pruhu vozovky ľavou prednou časťou narazila do ľavej prednej časti osobného motorového vozidla Fiat Uno, ev.č. SB-XXXAB vedeného z vedľajšej cesty zo smeru od obce Dolná Lehota P. C. rýchlosťou X-XX km/h, už zaradeného do svojho jazdného pruhu. Pri dopravnej nehode závažným poraneniam podľahli P. C., R. L. a závažné poranenia utrpel L. N. ako spolujazdec v motorovom vozidle Fiat Uno. Poranenia utrpeli aj spolujazdci v motorovom vozidle Opel Vectra Caravan. Uvedeným konaním žalovaná v rade 1/ inému spôsobila smrť a tento čin spáchala závažnejším spôsobom konania - porušením dôležitej povinnosti. Žalovaná v rade 1/ bola rozsudkom Okresného súdu Brezno, č.k. 4T/29/09-436 zo dňa 12.11.2008 uznaná za vinnú z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, 2 písm. a) Trestného zákona a odsúdená; svoj trest medzičasom vykonala. Tým, že k zásahu do osobnostných práv došlo v dôsledku protiprávneho konania žalovanej v rade 1/ je daná aj jej pasívna vecná legitimácia v konaní o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy. V konečnom dôsledku pasívna legitimácia žalovanej v rade 1/ v konaní namietaná nebola.

Žalovaný v rade 2/ svoju pasívnu legitimáciu v konaní namietol, zdôrazňoval, že za zásah do práva na ochranu osobnosti, zodpovedá vždy priamy pôvodca zásahu, to znamená žalovaná v rade 1/ ako vodič motorového vozidla a to na základe zavinenia. Žalovaný v rade 2/ pritom neporušil žiadnu povinnosť uloženú zákonom, a teda podľa neho nemôže byť zodpovedným a ani pasívne legitimovaným v danom spore. Je potrebné odlíšiť inštitút zodpovednosti za škodu a zodpovednosti za zásah do osobnostných práv; podľa platnej právnej úpravy možno nároky vyplývajúce zo zodpovednosti za nemajetkovú ujmu uplatňovať len mimo rámca zodpovednosti za náhradu škody. Krytie nárokov na náhradu nemajetkovej ujmy nebolo v poistnej zmluve osobitne dojednané, náhradu nemajetkovej ujmy nepredpokladajú ani ustanovenia zákona č. 381/2001 Z.z.

Podľa § 420 Občianskeho zákonníka, každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti. Škoda je spôsobená právnickou osobou alebo fyzickou osobou, keď bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili. Tieto osoby samy za škodu takto spôsobenú podľa tohto zákona nezodpovedajú; ich zodpovednosť podľa pracovnoprávnych predpisov nie je tým dotknutá. Zodpovednosti sa zbaví ten, kto preukáže, že škodu nezavinil.

Podľa § 427 ods.1 Občianskeho zákonníka, fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky.

Podľa § 427 ods.2 Občianskeho zákonníka, rovnako zodpovedá aj iný prevádzateľ motorového vozidla, motorového plavidla, ako aj prevádzateľ lietadla.

Podľa § 430 ods.1 Občianskeho zákonníka, namiesto prevádzateľa zodpovedá ten, kto použije dopravný prostriedok bez vedomia alebo proti vôli prevádzateľa. Prevádzateľ zodpovedá spoločne s ním, ak takéto použitie dopravného prostriedku svojou nedbalosťou umožnil.

Podľa § 853 ods.1 Občianskeho zákonníka, občianskoprávne vzťahy, pokiaľ nie sú osobitne upravené ani týmto ani iným zákonom, sa spravujú ustanoveniami tohto zákona, ktoré upravujú vzťahy obsahom aj účelom im najbližšie.

Podľa § 1 ods.1 Zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov, tento zákon upravuje povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej len "poistenie zodpovednosti") a zriadenie Slovenskej kancelárie poisťovateľov (ďalej len "kancelária").

Podľa § 4 ods.1 Zákona č. 381/2001 Z.z., poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poistnej zmluve.

Podľa § 4 ods.2 Zákona č.381/2001 Z.z., poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu
a) škody na zdraví a nákladov pri usmrtení,
b) škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou veci,
c) účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písmen a), b) a d), ak poisťovateľ nesplnil povinnosti uvedené v § 11 ods. 5 písm. a) alebo písm. b) alebo poisťovateľ neoprávnene odmietol poskytnúť poistné plnenie, alebo neoprávnene krátil poskytnuté poistné plnenie,
d) ušlého zisku.

Podľa § 4 ods.3 Zákona č.381/2001 Z.z., poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil príslušným subjektom uplatnené, preukázané a vyplatené náklady zdravotnej starostlivosti, nemocenské dávky, dávky nemocenského zabezpečenia, úrazové dávky, dávky úrazového zabezpečenia, dôchodkové dávky, dávky výsluhového zabezpečenia a dôchodky starobného dôchodkového sporenia, ak poistený je povinný ich nahradiť týmto subjektom.

Okresný súd Brezno svojím rozsudkom č.k. 4C/82/2010-83 zo dňa 15.4.2011 o žalobe žalobcu L. N., proti žalovanej v rade 1/ S. C. a v rade 2/ Kooperativa poisťovňa a.s., Vienna Insurance Group rozhodol tak, že žalobu voči žalovanému v rade 2/ v plnom rozsahu zamietol, k zaplateniu nemajetkovej ujmy zaviazal výlučne žalovanú v rade 1/ s tým, že predmetom poistenia neboli nároky nemajetkovej povahy pri porušení osobných práv fyzických osôb. Krajský súd v Banskej Bystrici svojím rozsudkom č.k. 17Co/296/2011-156 zo dňa 19.9.2012 odvolaním napadnutý rozsudok vo výroku, ktorým žalobu voči žalovanému v rade 2/ zamietol, potvrdil. V súvislosti s prejednávanou vecou je potrebné poukázať na skutočnosť, že v osobách žalovaných v konaniach 4C/82/2010 a 2C/61/2010 ide o totožné osoby a k porušeniu osobnostných práv žalobcu L. N. malo dôjsť v dôsledku totožného trestného činu žalovanej, ktorý je základom uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy aj v prejednávanej veci (2C/61/2010).
Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom uznesení sp.zn. 4Cdo/168/2009 zo dňa 20.4.2011 vyslovil, že podľa súčasnej platnej právnej úpravy možno nemajetkovú ujmu za zásah do osobnostných práv

usmrtením blízkej osoby uplatňovať len mimo rámec inštitútu zodpovednosti za škodu, t.j. podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. Právo na náhradu škody a právo na ochranu osobnosti fyzickej osoby podľa platnej právnej úpravy predstavujú dve celkom samostatné práva, ktoré sú podmienené rôznou sférou ochrany zabezpečovanej Občianskym zákonníkom. K uvedenému rozhodnutiu bolo podľa § 243b ods.6 Občianskeho súdneho poriadku pripojené odlišné stanovisko.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp.zn. 3Cdo 228/2012 vo svojom rozsudku zo dňa 26.9.2013 vyslovil, že tak, ako podľa okolností konkrétneho prípadu zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla prevádzkovateľ motorového vozidla, zodpovedá tento prevádzkovateľ (aj) za majetkovú ujmu spôsobenú na chránených osobnostných právach fyzickej osobe. Zároveň vyslovil, že súčasťou práva na ochranu súkromia chráneného ustanovením § 11 Občianskeho zákonníka je aj rodinný život spočívajúci v udržiavaní a rozvíjaní vzájomných citových, morálnych a sociálnych väzieb medzi najbližšími osobami, a konanie, ktoré spôsobilo násilné pretrhnutie týchto väzieb stratou člena rodiny, je konaním nesúcim znaky neoprávneného zásahu do chránených osobnostných práv pozostalých členov rodiny.

Vo veci ochrany osobnosti na dovolanie žalovaného Najvyšší súd Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp.zn. 4Cdo 139/2011 rovnako rozhodoval o otázke náhrady nemajetkovej ujmy; v dôsledku dovolania podaného žalovaným a jeho námietky vo vzťahu k nedostatku pasívnej legitimácie uviedol, že rozsah poistenia zodpovednosti zakotvuje § 4 zákona č.381/2001 Z.z., v ktorom však náhrada nemajetkovej ujmy zahrnutá nie je.

Pokiaľ ide o rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 30 Cdo 999/2007 zo dňa 29. 09. 2008, na ktorý účastníci konania poukazovali, rieši inú právnu situáciu, keď došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv pozostalých na rodinný a súkromný život, pričom osoba, ktorá v rámci testovacej akcie viedla osobné motorové vozidlo a jej spolujazdec utrpeli pri dopravnej nehode zranenia nezlučiteľné so životom. Najvyšší súd Českej republiky v tomto prípade pri určení osoby zodpovednej za zásah do osobnostných práv pozostalých vyvolaný zvláštnou povahou prevádzky dopravných prostriedkov za analogického použitia ustanovenia § 427 Občianskeho zákonníka konštatoval, že osobou zodpovednou je prevádzkovateľ motorového vozidla.

Najvyšší súd Českej republiky vo svojom rozsudku sp. zn. 30 Cdo 1051/2005 vyslovil, že "ku vzniku občianskoprávnych sankcií za nemajetkovú ujmu spôsobenú zásahom do osobnosti fyzickej osoby podľa § 13 OZ, musí byť ako predpoklad zodpovednosti splnená podmienka existencie zásahu objektívne spôsobilého vyvolať nemajetkovú ujmu spočívajúcu buď v porušení alebo len ohrození osobnosti fyzickej osoby, jej fyzickej a morálnej integrite. Tento zásah musí byť neoprávnený (protiprávny) a musí byť zistená existencia príčinnej súvislosti medzi takýmto zásahom a neoprávnenosťou (protiprávnosťou) zásahu. Pri určení subjektu, na ktorý dopadajú sankcie podľa ust.§ 13 OZ sa zákonná konštrukcia tohto ustanovenia vymedzuje vzťahom vzniknutým v dôsledku neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti fyzickej osoby medzi touto osobou a osobou, ktorej sa tento zásah týka. To odôvodňuje delenie subjektov všeobecného osobnostného práva na subjekty oprávnené a subjekty povinné. Z konštrukcie citovaného ustanovenia je treba vyvodiť záver, že pri neoprávnenom dotknutí osobnostných práv fyzickej osobe je potrebná bezprostredná väzba medzi oprávnenou osobou na jednej strane a povinnou osobou na strane druhej."

Krajský súd v Prešove v konaní vedenom pod sp.zn. 6Co/128/2010 konanie prerušil do rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie a podľa čl.267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie predložil vec Súdnemu dvoru Európskej únie na riešenie nasledovných prejudiciálnych otázok:

I. Má sa článok 1 ods.1 Smernice Rady 90/232 EHS zo 14. mája 1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel v spojení s čl.3 ods. 1 Smernice 72/166 EHS vykladať tak, že mu odporuje vnútroštátna právna úprava (akou je právna úprava vyplývajúca z § 4 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a § 6 zákona č.168/1999 Sb. o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenú provozem vozidla), podľa ktorej zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla nepokrýva nemajetkovú ujmu vyjadrenú v peňažnej forme, spôsobenú pozostalým po obetiach dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla?

II. V prípade takej odpovede na prvú otázku, že uvedená právna úprava nie je v rozpore s právom Spoločenstva, majú sa ustanovenia § 4 ods.1, §4 ods.2, §4 ods.4 zákona č.381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a § 6 ods.1, 2, 3 zákona č.168/1999 Sb. o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenú provozem vozidla vykladať tak, že nebránia tomu, aby vnútroštátny súd v súlade s článkom 1 ods.1 Smernice Rady 90/232 EHS zo 14.mája 1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel v spojení s čl.3 ods.1 Smernice 72/166 EHS priznal nárok na nemajetkovú ujmu spôsobenú pozostalým po obetiach dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, ako poškodeným aj v peňažnej forme?

Súdny dvor Európskej únie svojím rozsudkom zo dňa 24.10.2013 vo veci C-22/12, ktorej predmetom bol návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, podaný rozhodnutím Krajského súdu v Prešove a ktorý súvisí s konaním Katarína Haasová proti Rastislavovi Petríkovi a Blanke Holingovej rozhodol tak, že:
Článok 3 ods.1 Smernice Rady 72/166/EHS z 24.4.1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, článok 1 ods.1 a 2 druhej Smernice Rady 84/5/EHS z 30.12.1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/ES z 11.5.2005 a článok 1 prvý odsek tretej Smernice Rady 90/232/EHS zo 14.5.1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej.

Na základe vykonaného dokazovania súd považoval za nesporné, že do osobnostných práv žalobcov zasiahla žalovaná v rade 1/ a to tým, že v dôsledku svojho zavinenia spôsobila dopravnú nehodu, pri ktorej manžel a otec žalobcov utrpel zranenia, ktorým podľahol. Takýmto konaním žalovaná v rade 1/ zasiahla do osobnostných práv žalobcov, ich práva na súkromie a ich rodinný život, následky sú trvalé a neodstrániteľné; protiprávnym konaním došlo k nezvratnej deštrukcii medziľudských väzieb tvoriacich základ a súkromný rámec súkromného života žalobcov. Uvedená skutočnosť je preukázaná okrem iného výpoveďami účastníkov konania a predovšetkým rozsudkom Okresného súdu Brezno, ktorým bola žalovaná v rade 1/ uznaná za vinnú z prečinu usmrtenia. Žalovaná v rade 1/ uvedenú skutočnosť a svoju zodpovednosť v konaní nenamietala.

Žalovaná v rade 1/ bola vodičom motorového vozidla, ktorého držiteľom bol L. B., nar. XX.X.XXXX, ktorý ako poistený mal pre motorové vozidlo EČV BR XXXBB uzavreté poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla u žalovaného v rade 2/ a to aj v čase, kedy k poistnej udalosti - dopravnej nehode, došlo. Uvedená skutočnosť je preukázaná listinnými dôkazmi; návrhom na uzavretie poistnej zmluvy, poistnou zmluvou, potvrdením o poistení zodpovednosti, ako aj oznámením o poistnom plnení. Zákonná poisťovňa - žalovaný v rade 2/ žalobkyni v rade 1/ na základe poistnej zmluvy plnil vo vzťahu k nákladom na pohreb a nákladom na pomník. V zmysle uvedeného je možné konštatovať, že vodičom motorového vozidla EČV BR XXXBB bola žalovaná v rade 1/, jeho držiteľom a prevádzkovateľom bol L. B., poisťovateľom pre prípad zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla bol žalovaný v rade 2/. V zmysle vyjadrení účastníkov konania súd považoval za nesporné, že L. B. ako držiteľ a prevádzkovateľ motorového vozidla medzičasom zomrel. V trestnom konaní proti žalovanej v rade 1/ vypovedal aj držiteľ vozidla, z odôvodnenia trestného rozsudku vyplýva, že tento sa vyjadril tak, že žalovaná v rade 1/ motorové vozidlo v jeho vlastníctve použila s jeho súhlasom. L. B. sa v motorovom vozidle v čase dopravnej nehody nachádzal ako spolujazdec; utrpel pohmoždenie hrudníka, pohmoždenie krku vpravo a odierky pravého predlaktia a predkolenia.

V nadväznosti na vyššie citované zákonné ustanovenia a súvisiace rozhodnutia súdov je zrejmé, že otázka pasívnej legitimácie poisťovateľa zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla bola v minulosti vyriešená tak, že tento nemal pasívnu legitimáciu vo veciach ochrany osobnosti, keď nároky uplatňovali pozostalí po zomrelých účastníkoch dopravnej nehody. Uvedené stanovisko sa v aplikačnej praxi premietlo okrem iného do rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej

republiky 4Cdo/168/2009, 4Cdo 139/2011 ako aj rozsudku Najvyššieho súdu Českej republiky 30 Cdo 1051/2005. Otázka prípadnej pasívnej vecnej legitimácie prevádzkovateľa motorového vozidla bola riešená v konaní vedenom pred Najvyšším súdom Slovenskej republiky (3Cdo 228/2012), zodpovednosť prevádzkovateľa motorového vozidla akceptoval aj Najvyšší súd Českej republiky (30 Cdo 999/2007).

Súdny dvor Európskej únie svojím rozsudkom vo veci C-22/12 vyslovil, že smernice týkajúce sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia zodpovednosti sa majú vykladať tak, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Uvedené rozhodnutie s určitými odchýlkami je použiteľné aj v prejednávanej veci.

V nadväznosti na vyššie uvedené rozhodnutia, predovšetkým s prihliadnutím na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie sa súd priklonil k záveru, že ak vnútroštátne právo umožňuje pozostalým rodinným príslušníkom obete dopravnej nehody požadovať náhradu utrpenej nemajetkovej ujmy, náhrada tejto ujmy musí byť krytá povinným poistením motorového vozidla. Vnútroštátnym právom umožňujúcim pozostalým požadovať náhradu utrpenej ujmy je pritom Občiansky zákonník a to konkrétne v ustanoveniach § 11 a nasl.. Právna úprava, ktorá by záveru o tom, že náhrada nemajetkovej ujmy musí byť likvidovaná z povinného zmluvného postavenia, by bránila naplneniu cieľa smerníc Európskej únie a takáto právna úprava sa nesmie použiť.

Žalobcovia, ktorými sú pozostalá matka a maloleté deti obete dopravnej nehody majú aj v zmysle citovaných rozhodnutí právo domáhať sa náhrady nemajetkovej ujmy, nakoľko súčasťou práva na ochranu súkromia chráneného ustanovením § 11 Občianskeho zákonníka je aj rodinný život spočívajúci v udržiavaní a rozvíjaní vzájomných citových, morálnych a sociálnych väzieb medzi najbližšími osobami, a konanie, ktoré spôsobilo násilné pretrhnutie týchto väzieb stratou člena rodiny, je konaním nesúcim znaky neoprávneného zásahu do chránených osobnostných práv pozostalých členov rodiny. Zodpovednosť s prihliadnutím na vyššie uvedené potom nenesie len priamy pôvodca zásahu (žalovaná v rade 1/) ako osoba, ktorá sa dopustila trestného činu a v dôsledku ktorej protiprávneho konania vznikla na strane žalobcov nemajetková ujma, ale aj prevádzkovateľ motorového vozidla a zároveň aj poisťovňa, u ktorej mal prevádzkovateľ motorového vozidla poistenú zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (žalovaný v rade 2/). Z odôvodnenia citovaného rozsudku Súdneho dvora Európskej únie vyplýva, že pri hodnotení pojmov "ujma na zdraví" ako aj pojmu "osobná ujma" je potrebné sa sústrediť na štruktúru a účel ustanovení a smernice; tieto pojmy dopĺňajú pojem "škoda na majetku", pričom uvedené ustanovenia a smernice sa snažia najmä o posilnenie ochrany obetí. Za takýchto okolností Súdny dvor Európskej únie uplatňuje extenzívny výklad uvedených pojmov (pod pojmem ujma na zdraví patrí akákoľvek ujma, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v danom spore, ktorá mu bola spôsobená do osobnej integrity, čo zahŕňa tak fyzickú, ako aj psychickú traumu). Medzi škody, ktoré sa potom musia uhradiť v súlade so smernicami EU o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, patrí aj nemajetková ujma, ktorej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v danom spore.

Súd má teda zato, že na strane žalobcov vznikla nemajetková ujma v dôsledku porušenia ich práva na súkromie a na rodinný život, došlo k zásahu do integrity žalobcov najmä tým, že im bola spôsobená psychická trauma. Žalobcovia ako oprávnené osoby pri nároku na náhradu nemajetkovej ujmy svoje práva uplatňujú podľa ustanovení Občianskeho zákonníka (§ 11 a nasl.), pričom zodpovednostným subjektom je subjekt, ktorého konaním boli nemajetkové práva porušené a popri nemu zároveň aj prevádzkovateľ motorového vozidla tak ako je to ustálené v judikatúre súdov (NS SR 3Cdo 228/2012). V zmysle záverov rozsudku Súdneho dvora EÚ z titulu poisteného vzťahu je pasívne legitimovaným v konaní aj žalovaný v rade 2/. V tomto smere neobstoja ani námietky žalovaného v rade 2/, že zákon o povinnom zmluvnom poistení neobsahuje ustanovenie o poistení nemajetkovej ujmy, nakoľko ustanovenia právnych predpisov, ktoré sú v rozpore s vyššie uvedenými smernicami nie je možné použiť.

Uvedené konštatovania sú taktiež v súlade s princípom spravodlivosti, ktoré sa v prípade poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel premietajú do záverov, že javí

sa nespravodlivé, aby akákoľvek ujma, vzniknutá pri dopravnej nehode, nebola nahradená, resp. aby možnosť jej náhrady bola podmienená ďalšími okolnosťami, nezávislými od osoby poškodenej, prípadne dotknutej. Doterajším chápaním povinného zmluvného poistenia tak ako bolo v konaní prezentované žalovaným v rade 2/ by malo za následok, že poškodení, prípadne pozostalí po osobách zomrelých po dopravnej nehode, by sa náhrady oprávnených nárokov domôcť nemuseli, aj keď by im bola náhrada prisúdená. Otázka vymožiteľnosti by bola závislá od solventnosti zodpovednej osoby, vinníka dopravnej nehody, prípadne prevádzkovateľa motorového vozidla. V rozpore s princípom spravodlivosti by tak vznikali dve kategórie pozostalých po dopravných nehodách, a to skupina s priznanou a vymoženou nemajetkovou ujmou a skupina prakticky bez akejkoľvek satisfakcie. Odškodnenie a náhrada súdom priznanej nemajetkovej ujmy by tak závisela len a výlučne od finančnej bonity prevádzkovateľa. Takýto výklad by rovnako znamenal, že pre zákonnú poisťovňu pre poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel by smrť účastníka dopravnej nehody, ako jej najzávažnejší následok, znamenala zníženie poistného plnenia o možné náhrady bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia, ktoré sú výslovne osobným nárokom takejto osoby. V danom konkrétnom prípade je rozpor s princípom spravodlivosti zvýraznený skutkovou situáciou vo vzťahu k nemajetnosti žalovanej v rade 1/ a reálnym plnením zo strany žalovaného v rade 2/ vo výške náhrady nákladov na pohreb a na náhrobný kameň. Iná ujma, v tomto prípade nemajetková ujma pozostalých, by sa javila nevymožiteľná.

Podľa § 13 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie. Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

Súd mal v konaní za preukázané, že došlo k zásahu do osobnostných práv žalobcov, a to práva na súkromie, práva na rodinný život. V konaní bolo nesporne preukázané, že rodinné vzťahy ako medzi zosnulým manželom a žalobkyňou v rade 1/, tak aj medzi zosnulým otcom a žalobcami v rade 2/ a v rade 3/ boli dobré, až nadštandardné, znalec konštatoval blízke, dobre fungujúce vzťahy s dobrým citovým cítením. Žalobcovia sa satisfakčnou žalobou domáhali poskytnutia primeraného zadosťučinenia spočívajúceho vo finančnej satisfakcii a náhrade nemajetkovej ujmy. Predpokladom pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je skutočnosť, že poskytnutie len morálnej satisfakcie je nepostačujúce vzhľadom na závažnosť zásahu do osobnostných práv žalobcov. V danom prípade odstránenie následkov zásahov a obnovenie pôvodného stavu je nemožné vzťahom na fatálnosť následkov, následky vyvolané smrťou blízkeho príbuzného nemožno nijakým spôsobom zvrátiť a odstrániť. Trestné konanie, uloženie trestu odňatia slobody a jeho vykonanie žalovanou v rade 1/, jej priznanie viny, ľútosť nad konaním a jej verbálne ospravedlnenie je pre žalobcov morálnou satisfakciou, avšak nepostačujúcou vzhľadom na závažnosť zásahu. Preto dožadovanie sa finančného zadosťučinenia - náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch zo strany žalobcov je v plnom rozsahu dôvodné.

Pokiaľ ide o výšku uplatnenej náhrady, žalobkyňa v rade 1/ žiadala priznať peňažnú satisfakciu vo výške 66.500,- Eur; žalobcovia v rade 2/ a 3/ zhodne žiadali priznať peňažnú satisfakciu vo výške 33.500,- Eur. Súd pri posudzovaní výšky náhrady prihliadal na závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu osobnostných práv žalobcov došlo.

K porušeniu osobnostných práv došlo zo strany žalovanej v rade 1/ trestným činom, v trestnom konaní bola odsúdená a bol jej uložený trest odňatia slobody. S prihliadnutím na skutkové okolnosti vodičovi motorového vozidla, v ktorom bol spolujazdcom zosnulý manžel a otec žalobcov, nemožno pričítať spoluvinu za vznik dopravnej nehody, spôsob jazdy a rýchlosť žalovanej v uzavretej obci možno považovať až za bezohľadný; rýchlosť motorového vozidla, ktoré viedla žalovaná, bola v trestnom konaní ustálená na 98-108km/h. Smrť R. L. bola v trestnom konaní ustálená jednoznačne ako v príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou. Za okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu osobnostných práv, je možné považovať aj okolnosti na strane žalobcov, k smrti manžela a otca došlo náhle, čo nesporne vyvolalo v žalobcoch pocity šoku zo straty blízkej osoby.

Následky porušenia osobnostných práv vyvolaných smrťou blízkeho príbuzného je možné charakterizovať vo všeobecnosti ako aj konkrétne s prihliadnutím na okolnosti prípadu. Tieto následky súd zistil výsluchom účastníkov konania, výsluchom svedkyne a znaleckým dokazovaním. Vykonaným dokazovaním mal súd potom za preukázané, že medzi žalobkyňu v rade 1/ a zosnulým manželom bol dobrý manželský vzťah založený na vzájomnej náklonnosti, láske, spoločnom vedení rodinného života bez zásadných morálnych a kultúrnych rozdielov v hodnotách, prioritách a životných zásadách. Zo strany žalobkyne v rade 1/ išlo o istú závislosť vo vzťahu. Spolužitie manželov pravdepodobne nebolo poznačené zásadnými konfliktami, či inými prekážkami. Zosnulý manžel žalobkyne v rade 1/ zastával rolu živiteľa a prirodzenej autority v rodine, čo navrhovateľke vyhovovalo, staral sa o deti po stránke výchovy, starostlivosti, rozvíjania záujmov, či budovania vzťahu rodič - dieťa. U žalobkyne v rade 1/ sa okrem všeobecných následkov prejavili aj následky spočívajúce v dramatickom zhoršení jej psychického stavu, následky utrpenej straty sa u nej prejavujú naďalej. Žalobkyňa v rade 1/ stratila v dôsledku dopravnej nehody svojho partnera, s najväčšou pravdepodobnosťou svoju životnú lásku, oporu. V dôsledku smrti manžela zanikol manželský vzťah, ktorý dovtedy plnil všetky svoje spoločenské funkcie, smrť manžela mala drastický dopad aj na finančné zabezpečenie rodiny. Tragická, neočakávaná a nesporne šokujúca smrť manžela mala a má u žalobkyne v rade 1/ okrem prirodzených a všeobecných traumatizujúcich stavov (šok, prežívanie strachu, hľadanie príčin, pocitov straty) aj ďalšie následky, zvýraznená bola nestabilita emotivity, emočné napätie, zaoberanie sa sama sebou, svojím psychickým a zdravotným stavom. Ako následok bola zistená nedostatočná racionálna regulácia emočných stavov, riešenie existenčných otázok. Aj keď niektoré následky traumatizujúcej straty o žalobkyne pominuli, resp. sa zmiernili, súd považuje za nesporné, že niektoré následky budú vo väčšej či menšej miere pretrvávať naďalej, tak ako je to obvyklé v bežných rodinných vzťahoch, avšak zvýraznené s prihliadnutím na okolnosti, za ktorých k strate blízkeho došlo. Aj keď bolo zistené, že žalobkyňa v rade 1/ už pred dopravnou nehodou trpela prejavmi úzkostne depresívnej poruchy mierneho stupňa, z uvedeného nemožno vyvodiť, že si následky vyvolala sama, resp. že by u nej zistené následky nevznikli. Naopak, rozsah následkov bol v tom dôsledku prehĺbený, čo však nemožno pričítať na neprospech žalobkyne v rámci rozhodovania o výške finančného zadosťučinenia. Na neprospech žalobkyne ale súd vyhodnotil skutočnosť, že po smrti manžela nevyužila dostatočne odbornú, či už psychiatrickú alebo psychologickú pomoc, ktorá mohla zmierniť a skrátiť ňou prežívané útrapy.

Pokiaľ ide o maloleté deti, súd pri rozhodovaní o výške finančnej satisfakcie prihliadol na samotnú maloletosť pozostalých detí. Je nesporné, že tragická smrť otca vyvolala a vyvolá následky, ktoré sú spojené s otázkami "prečo", "prečo nám", "čo by otec povedal", "aké by to bolo keby tu bol" a s tým spojenou absenciou celej rodiny, na ktoré maloleté deti mali právo v rámci práva na starostlivosť zo strany oboch rodičov. V konaní bolo preukázané, že zosnulý R. L. bol pre svoje maloleté deti riadnym otcom, zastával rolu živiteľa a prirodzenej autority v rodine, staral sa o deti po stránke výchovy, starostlivosti, rozvíjania záujmov či budovania vzťahu rodič - dieťa. Zabezpečoval maloletým deťom sociálne, športové, či kultúrne aktivity, sprostredkovával im morálne hodnoty a citové zázemie vychádzajúce z ich vzťahu. O všetky tieto aktivity, ktoré maloleté deti prežívali a mohli prežívať so svojím otcom sú a budú deti ochudobnené; u maloletého žalobcu v rade 3/ je zvýraznená strata, resp. neprítomnosť mužského vzoru, čo môže ovplyvňovať dostatočnú schopnosť a pripravenosť k identifikácii so svojou rolou. Inak u maloletého žalobcu v rade 3/ následky vo forme duševnej poruchy zistené neboli. U maloletej žalobkyne v rade 2/ však bola zistená širšia škála následkov, najmä v podobe zvýraznenia emočnej lability, redukcie záujmov a sociálnych aktivít, ale tiež útek k fantazijným a magickým predstavám a prežívaniam stálej prítomnosti zosnulého otca. U maloletej B. sa vplyv na psychický vývoj prejavil prítomnosťou príznakov svedčiacich pre psychickú poruchu, emočná nestabilita, emočné skresľovanie skutočnosti, narušený sebaobraz, zabrzdená smútková práca, pričom pretrvávanie týchto skutočnosti môže mať za následok disharmonický vývin osobnosti dieťaťa, kedy sa najmä v emočnej a citovej oblasti budú prejavovať známky nezrelosti, nedostatočného reagovania a zvládania emócii a citov.

Z takto konštatovaných skutkových zistení súd dospel k záveru, že u všetkých žalobcov bolo porušené rovnaké osobnostné právo - právo na súkromie a právo na rodinný život s tým, že vo vzťahu k žalobkyni v rade 1/ bolo jej právo narušené tragickou smrťou manžela a u maloletých detí smrťou otca. Došlo k nezvratnému a nenahraditeľnému narušeniu manželského zväzku, resp. zväzku otec - dieťa. U všetkých troch žalobcov došlo k pocitom smútku, strádania; k narušeniu riadnych a fungujúcich rodinných vzťahov. V dôsledku nečakaného, náhleho a neodstrániteľného narušenia osobnostných práv žalobcov došlo u nich k rozpadu úplnej a harmonickej rodiny. Nad rámec bežných následkov spojených so stratou blízkeho je potrebné zdôrazniť, že u žalobkyne v rade 1/ došlo k prehĺbeniu psychických problémov, ktoré vznikli

už pred neoprávneným zásahom, u žalobkyne v rade 2/ došlo k vzniku nových, pred tým neexistujúcich psychických problémov, pričom ujma vzniknutá žalobcovi v rade 3/ je zvýraznená stratou otca vo veľmi nízkom veku spojená so stratou mužského vzoru.

Ujma a jej závažnosť, ktorá žalobcom vznikla, je u každého z nich porovnateľná a vznikla za totožných okolností. Z uvedeného dôvodu súd pokiaľ ide o výšku peňažnej satisfakcie dospel k záveru, že táto má byť u všetkých žalobcov rovnaká; prihliadol pritom na skutočnosť, že časť následkov, ktoré u žalobkyne v rade 1/ trvajú podľa záverov znaleckého posudku neprimerane dlhú dobu, bolo možné odstrániť riadnou, včasnou a pravidelnou odbornou pomocou z oblasti psychiatrie, prípadne psychológie. Z uvedeného dôvodu súd všetkým žalobcom ako náhradu nemajetkovej ujmy priznal sumu 33.500,-Eur, ktorú sumu považoval za primeranú vzhľadom na závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k nemajetkovej ujme došlo. Nakoľko súd žalobcom v rade 2/ a v rade 3/ priznal uplatnený nárok v celom rozsahu a žalobkyni v rade 1/ len v časti uplatneného, nárok žalobkyne v rade 1/ v prevyšujúcej časti zamietol.

K zaplateniu priznaných nárokov súd zaviazal oboch žalovaných, nakoľko žalobcovia majú v zmysle vyššie uvedeného priamy nárok voči obom žalovaným a to voči žalovanej v rade 1/ ako proti osobe, ktorá nemajetkovú ujmu priamo spôsobila a voči žalovanému v rade 2/ z titulu zákonného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Plnením jedného zo žalovaných v rozsahu splnenia zaniká povinnosť druhého žalovaného.

Pokiaľ žalobca okrem vyššie spomínaných argumentov poukázal na skutočnosť, že právo na ochranu života je neoddeliteľne spojené s osobou fyzickej osoby a toto právo zaniklo smrťou je potrebné zdôrazniť skutočnosť, že v konaní žalobcovia neuplatňujú nároky z nemajetkovej ujmy vzniknutej porušením práva na život u zomrelého R. L.. V konaní uplatnený nárok má pôvod v porušení osobnostných práv žalobcov spočívajúcich v práve na súkromie a práve na nerušený rodinný život, pričom nositeľmi tohto práva sú jednotlivo všetci žalobcovia. Žalobcovia tak neuplatňujú nároky za zásah do osobnostného práva zomrelého.

Pokiaľ v konaní bolo zistené, že žalovaná v rade 1/ je nemajetná, jej nepriaznivá finančná situácia nie je stanovenie výšky peňažnej satisfakcie rozhodujúca. Rozhodujúcou sú okolnosti, za ktorých k porušeniu osobnostných práv došlo, ako aj závažnosť vzniknutej ujmy. Nebolo možné opomenúť skutočnosť, že neoprávneným zásahom došlo nie len k strate života, ale aj k zásahu do manželských vzťahov a zániku manželstva a k ničím nenahraditeľnému zásahu do väzieb, ktoré majú deti so svojím rodičom.

Pokiaľ právny zástupca žalobkyne v rade 1/ navrhoval doplnenie znaleckého dokazovania a dopracovania znaleckého posudku, súd tento návrh zamietol a to z dôvodu, že znalecký posudok vypracovaný a predložený v súdnom konaní nejavil znaky straty svojej aktuálnosti, znalec sa na možnosti vysporiadania sa so stratou blízkeho príbuzného žalobcami pri svojom výsluchu vyjadril. Ďalšie znalecké dokazovanie by nemalo vplyv na konštatovanie, že nemajetková ujma vznikla a aké boli jej následky. Aj keby u žalobcov došlo k stabilizácii a čo aj čiastočnému vymiznutiu im vzniknutých tráum, neznamenal by to, že k porušeniu ich osobnostného práva nedošlo. Už stav a následky zistené v čase vypracovania znaleckého posudku podľa názoru súdu odôvodňujú právny základ a výšku uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy.

Podľa § 142 ods.3 O.s.p., aj keď mal účastník vo veci úspech len čiastočný, môže mu súd priznať plnú náhradu trov konania, ak mal neúspech v pomerne nepatrnej časti alebo ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu; v takom prípade sa základná sadzba tarifnej odmeny advokáta vypočíta z výšky súdom priznaného plnenia.

O trovách konania súd rozhodoval podľa vyššie citovaného ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku. Žalovaným v konaní nárok na náhradu trov konania nepatrí, žalobcovia v rade 2/ a 3/ nárok na náhradu trov konania neuplatnili, v konečnom dôsledku zo súdneho spisu vyplýva, že im účasťou v konaní nárok na náhradu trov konania nevznikol. Nárok na náhradu trov konania spočívajúcich v trovách právneho zastúpenia uplatnila žalobkyňa v rade 1/ a to vo výške 1.159,73 Eur.

Právny zástupca vyčíslil trovy právneho zastúpenia použitím ustanovenia § 10 ods.1 ods.8 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č.655/2004 Z.z., podľa ktorého vo veciach ochrany osobnosti podľa Občianskeho zákonníka, vo veciach ochrany podľa predpisov o masovokomunikačných

prostriedkoch, vo veciach ochrany osobných údajov alebo vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva je tarifnou hodnotou 1000 Eur, ak sa nežiada náhrada nemajetkovej ujmy, a 2000 Eur, ak sa žiada náhrada nemajetkovej ujmy.

Pri hodnote veci predstavuje hodnota jedného úkonu právnych služieb sumu 91,29 Eur, hodnota režijného paušálu za úkony v roku 2010 predstavuje sumu 7,21 Eur, pre rok 2011 sumu 7,41 Eur, pre rok 2013 sumu 7,81 Eur a pre rok 2014 sumu 8,04 Eur. Súd priznal nárok na náhradu trov právneho zastúpenia za nasledovné úkony právnych služieb:
1/ prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom zo dňa 15.1.2010, podľa § 14 ods.1 písm.a) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len "vyhláška") 1/1
2/ ďalšia porada alebo rokovanie s klientom za každú skončenú hodinu, podľa § 14 ods.1 písm.b) vyhlášky 1/1
3/ písomné podanie na súd vo veci samej - žaloba, podľa § 14 ods.1 písm.c) vyhlášky.. 1/1
4/ účasť na konaní pred súdom za každé dve začaté hodiny (pojednávanie dňa 20.1.2011), trvanie úkonu od 9:15hod do 11:40 hod - dvojnásobná hodnota úkonu podľa § 14 ods.1 písm.c) vyhlášky 2/1
5/ účasť na konaní pred súdom za každé dve začaté hodiny (pojednávanie dňa 28.2.2011), trvanie úkonu od 13:00hod do 14:20hod, podľa § 14 ods.1 písm.c) vyhlášky 1/1
6/ ďalšia porada alebo rokovanie s klientom ak nepresiahne jednu hodinu, trvanie od 13:45hod do 14:15hod, podľa § 14 ods.4 písm.a) vyhlášky 1/3
7/ účasť na konaní pred súdom (pojednávanie dňa 4.9.2013), odročené bez prejednania veci podľa § 13a ods.4 vyhlášky ..... ?
8/ účasť na konaní pred súdom (pojednávanie dňa 15.1.2014), trvanie úkonu od 9:30hod do 11:20hod, podľa § 13a ods.1 písm.d) vyhlášky 1/1
Celkom za úkony právneho zastúpenia súd priznal sumu 692,28 Eur, úkon právnej služby, výzvu žalovanej na zaplatenie a náklady naň vynaložené súd nepovažoval za účelné, nakoľko v konečnom dôsledku došli k uplatneniu nároku nie len voči žalovanej v rade 1/, ale aj voči žalovanému v rade 2/. Pokiaľ ide o paušálnu náhradu výdavkov advokáta súd priznal paušálnu náhradu celkom za osem úkonov právnych služieb, vo výške podľa advokátskej tarify podľa príslušného kalendárneho roka, a teda celkom vo výške 60,11 Eur.

Podľa § 15 písm.a) vyhlášky advokát má popri nároku na odmenu aj nárok na náhradu hotových výdavkov účelne a preukázateľne vynaložených v súvislosti s poskytovaním právnych služieb, najmä na súdne poplatky a iné poplatky, cestovné a telekomunikačné výdavky a výdavky za znalecké posudky, preklady a odpisy.

Pri priznaní uplatneného nároku na náhradu výdavkov cestovného súd vychádzal zo sadzby základnej náhrady vo výške 0,183 á km, vzdialenosť Banská Bystrica - Brezno a späť 90km, za použitia motorového vozidla Škoda Octavia 1,6 ev.č. BB XXXDD, priemerná spotreba podľa technického preukazu 7,40l á 100km a cene PHM v čase vykonania úkonu - účasti na pojednávaní. Na náhrade výdavkov cestovného súdu potom priznal sumu 25,83 Eur (pojednávanie dňa 20.1.2011), sumu 25,83 Eur (pojednávanie dňa 28.2.2011), sumu 26,64 Eur (pojednávanie dňa 4.9.2013 a sumu 26,10 Eur (pojednávanie dňa 15.1.2014). Celkom uplatnená a priznaná náhrada cestovného predstavuje sumu 104,40 Eur.

Podľa § 15 písm.b) vyhlášky, advokát má popri nároku na odmenu aj nárok na náhradu za stratu času; podľa § 17 vyhlášky vo výške jednej šesťdesiatiny výpočtového základu za každú aj začatú polhodinu. Jedna šesťdesiatina výpočtového základu predstavuje pre rok 2011 sumu 12,35 Eur, pre rok 2013 sumu 13,01 Eur a pre rok 2014 sumu 13,40 Eur. Pri každom úkone - účasti na pojednávaní, súd priznal náhradu za stratu času za štyri začaté polhodiny, celkom vo výške 204,44 Eur.

Priznaná náhrada trov právneho zastúpenia predstavuje sumu 1.061,23 Eur. Na náhradu trov právneho zastúpenia súd zaviazal oboch žalovaných.

Podľa § 148 ods.1 O.s.p., štát má podľa výsledkov konania proti účastníkom právo na náhradu trov konania, ktoré platil. Ak sú u niektorého účastníka predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov, náhrada trov sa proti tomuto účastníkovi zníži o rozsah, ktorý mu súd priznal.

V konaní súd ustanovil znalca v osobe Mgr. Františka Nociara, ktorý vypracoval znalecký posudok; následne bol znalec vyslúchnutý na pojednávaní. Uplatnené znalečné súd znalcovi priznal uznesením č.k. 2C/61/2010-152 zo dňa 12.8.2011 vo výške 723,92 Eur a uznesením č.k. 2C/61/2010-257 zo dňa 31.1.2014 vo výške 53,14 Eur. Celkom priznané znalečné predstavuje sumu 777,06 Eur. Na náhradu trov konania, ktoré platil štát súd zaviazal žalovaných s tým, že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu splnenia povinnosť druhého zo žalovaných.

Podľa § 4 ods.2 písm.i) Zákona č.71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov, v znení platnom ku dňu podania návrhu (ďalej len Zákon o súdnych poplatkoch), od poplatku je oslobodený navrhovateľ v konaní o náhradu škody alebo nemajetkovej ujmy, ktoré mu boli spôsobené trestným činom.

Podľa § 2 ods.2 Zákona o súdnych poplatkoch, ak je poplatník od poplatku oslobodený a súd jeho návrhu vyhovel, zaplatí podľa výsledku konania poplatok alebo jeho pomernú časť odporca, ak nie je tiež od poplatku oslobodený. Túto povinnosť však odporca nemá v konaní o rozvode manželstva, o neplatnosti manželstva alebo o určenie, či tu manželstvo je alebo nie je, ak súd tak rozhodne alebo ak uloží náhradu trov konania poplatníkovi.

Podľa položky 7b písm.b) sadzobníka súdnych poplatkov v konaniach na ochranu osobnosti spojených s náhradou nemajetkovej ujmy je súdny poplatok 66,- Eur a 3% z výšky uplatnenej nemajetkovej ujmy.

Ak by žalobcovia v konaní oslobodení neboli, súdny poplatok by podľa priznaného nároku u každého z nich predstavoval sumu 66,- Eur + 1.005,- Eur; celkom 1.071,- Eur. Žalobcov všetkým patril voči žalovaným samostatný nárok, každý zo žalobcov svoj návrh mohol uplatniť v súdnom konaní samostatne. Výška súdneho poplatku tak predstavuje podľa výšky priznaného nároku sumu celkom 3.213,- Eur. Žalobcovia boli v konaní úspešní v plnom rozsahu (žalobcovia v rade 2/ a v rade 3/), resp. čiastočne, pričom vo vzťahu k žalobkyni v rade 1/ výška plnenia vychádzala z úvahy súdu. Nakoľko súd návrhu vyhovel, povinnosť zaplatiť podľa citovaného ustanovenia Zákona o súdnych poplatkoch majú žalovaní; žiaden zo žalovaných nebol od povinnosti platenia súdnych poplatkov oslobodený.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu j e m o ž n é podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne v šiestich vyhotoveniach, prostredníctvom podpísaného súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej možno odôvodniť len tým, že v konaní došlo k vadám uvedených v § 221 ods. 1 O.s.p., že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, že doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené, alebo že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný nesplní dobrovoľne, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený m ô ž e podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zák. č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v platnom znení.